अर्जुनधारा नगरपालिका

योजना शाखा

बार्षिक समिक्षा प्रतिवेदन
०८२/०८३

परिचय

❖भौगौलिक क्षेत्रफल :- १०९.८६ वर्ग कि.मि.,

समुद्ध सतहदेखि ११८.८३ देखि ४२८ मि. उचाइ सम्म रहेको ।

❖सिमाना :- उत्तरमा इलामको माइ नगरपालिका रोङ गा.पा पूर्वमा मेची नगरपालिका दक्षिणमा विर्तामोड नगरपालिका र पश्चिममा कन्काइ नगरपालिकासंग सिमाना जोडिएको ।

❖जनसँख्या :- ८४०१८   घरधुरी :- २१८२४   कृषि क्षेत्र   :- ७० प्रतिशत

❖ऐतिहासिक एवम पवित्र धार्मिक स्थल :-अर्जुनधारा जलेश्वर धामको नाममा नगरपालिकाको नामाकरण गरिएको । (२०७३ चैत २७ गते)

❖ मुख्य भाषा, जातजाति :-बाह्रमण, क्षेत्री, राजवशी , गुरुङ्ग, मगर, तामाङ्ग, राइ, लिम्बु, कामी, दमाइ, नेवार, सन्यासी, सन्थाल

❖मुख्य खाद्य वाली :- धान, मकै , गहुँ , तोरी, उखु, सुपारी, चिया,

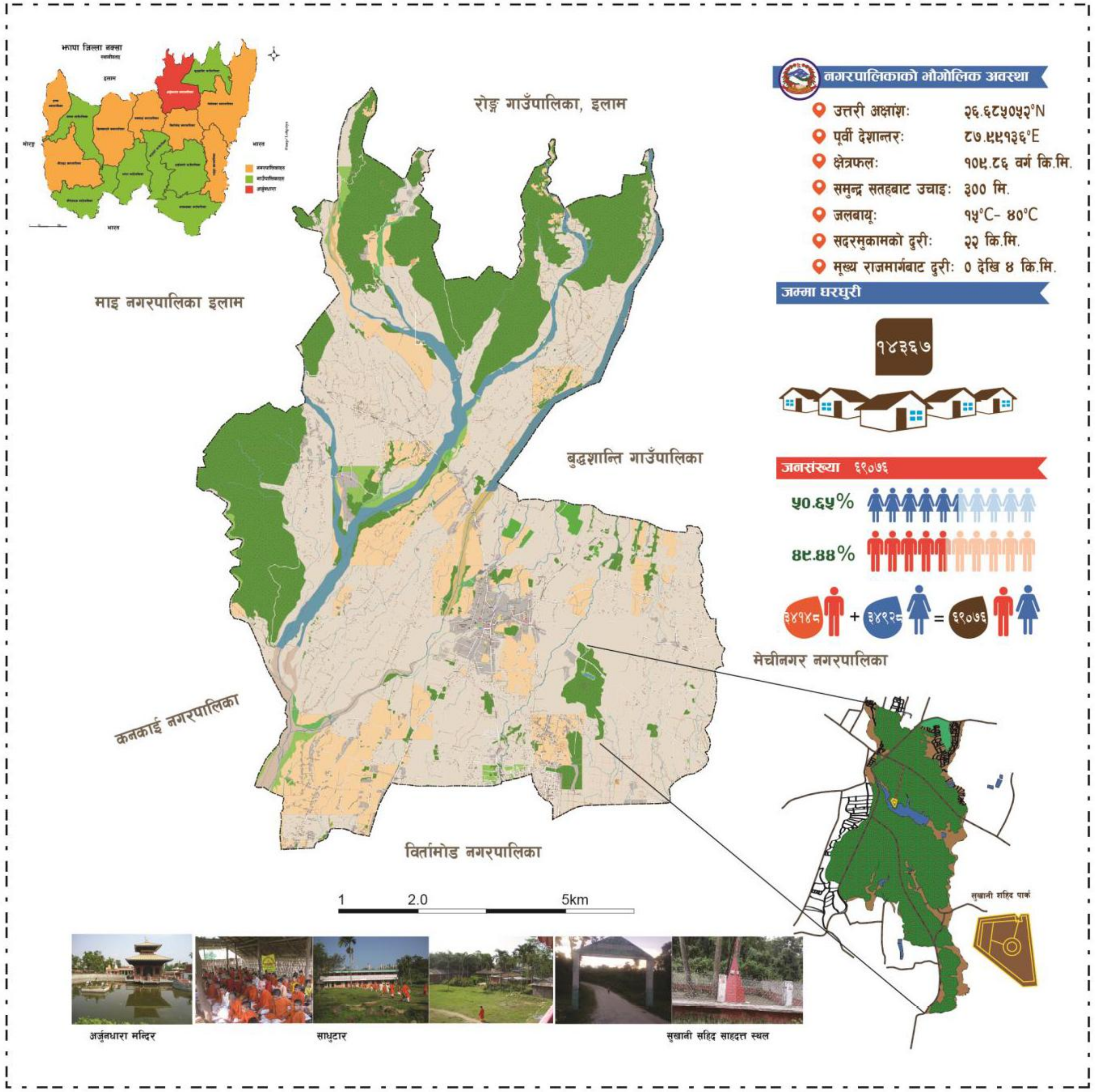

स्थानीय तहको समग्र अवस्थाको विवरण

सि.नं	विवरण	अवस्था
१	जनशक्ति व्यवस्थापन	क. जम्मा स्वीकृत दरवन्दी: ७६ पदपूर्ति: ६४ रिक्त: १२ ख. हाल कार्यरत जम्मा जनशक्ति: ११६ स्थायी: ६४ करार: ४० (शिक्षक र स्वास्थ्यकर्मी बाहेक) ग. स्थानीय तह आफैले O & M सर्वेक्षण गरी प्रतिवेदन स्वीकृत भए/नभएको र सोको अध्यावधिक गरे/नगरेको: गरेको
२	प्रशासकीय भवन र पहुँच	क. प्रमुख प्रशासकीय भवन: **वनेको** ख. जेन्जी आन्दोलनको क्रममा क्षति भए/नभएको : (**क्षति भएको भए मर्मत भई सञ्चालनमा आएको**): ग. आफ्नै भवन भएको वडा कार्यालय संख्या: ११ घ. वडा केन्द्रसम्म १ कच्ची सडक पुगेको वडा संख्या: ११ २ स्तरोन्नती सडक भएको वडा संख्या : ११ ३ कालोपत्रे सडक भएको वडाको संख्या : ११
३	कानून निर्माणको अवस्था	क. ऐनको संख्या: २१ ख. नियमावलीको संख्या: ९ ग. कार्यविधि / मापदण्ड / निर्देशिकाको संख्या: ३२
४	विभिन्न योजना तथा दस्तावेज निर्माणको अवस्था	क. आवधिक योजना: **बनेको** ख. वार्षिक बजेटसँगै तोकिएको ढाँचा अनुरुप मध्यमकालिन खर्च संरचना: **नवनेको** ग. स्थानीय तहको वस्तुस्थिति विवरण: **बनेको** घ. भूउपयोग योजना: **बनेको** ङ. स्थानीय भवन निर्माण मापदण्ड: **बनेको** च. राजस्व सुधार कार्ययोजना: **बनेको** छ. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली: **बनेको**

स्थानीय तहको समग्र अवस्थाको विवरण

सि.नं	विवरण	अवस्था
५	स्थानीय तहको मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन प्रणालीको प्रयोग	क. स्थानीय तह कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन (LGPAS) को प्राप्ताङ्क **६१.८** (गुणस्तर परीक्षण पश्चात) ख. मन्त्रालयले तयार गरेको स्थानीय तहको प्रगति अनुगमन प्रणालीमा विवरण प्रविष्टीः **भएको**
७	न्यायिक समिति सम्वन्धी	क. दर्ता भएका उजुरी/गुनासो संख्याः **११५** ख. कारवाही वा फछ्यौंट भएका उजुरी संख्याः ८४ ग. कारवाही वा फछ्यौंट भएका मध्ये पुनरावेदनमा गएका संख्याः २६
८	वेरुजु सम्वन्धी (बेरुजुका प्रकार सहित उल्लेख गर्ने)	क. आ.व. २०८१/८२ सम्मको कुल बेरुजु रकम: **५६८३१०३६९** ख. आ.व. २०८१/८२ को मात्र कायम वेरुजु रकम (प्रतिशतमा समेत): **३७२८३९५० (१.४०%)** ग. आ.व. २०८२/८३ सम्ममा फछ्यौंट भएको वेरुजु रकम (प्रतिशतमा समेत): **१९०८८२०८१ (२६.४४%) कुल बेरुजुमा समायोजन समेत गणना गरेर निकालियएको।** घ. हालसम्ममा फछ्यौंट गर्नुपर्ने कुल वेरुजु रकम : **५६८३१०३६९**
९	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	क. दमकल सेवाको उपलब्धताः **आफ्नै** ख. फोहोर प्रशोधन केन्द्र: **भएको** ग. बातावरणमैत्री वडा वा पालिका घोषणा: **भएको** घ. स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (LEOC) स्थापना **नभएको** ङ. स्थानीय विपत् प्रतिकार्य योजना तयार (अध्यावधिक) **नभएको**

स्थानीय तहको समग्र अवस्थाको विवरण

सि.नं	विवरण	अवस्था
१०	सेवा प्रवाह, पारदर्शिता र जवाफदेहिता	क. अनलाईन मार्फत प्रदान गरिएको सेवाको संख्याः ५ (डिजीटल गभर्नेन्स फ्रेमवर्कले तोकेका मध्ये) ख. नागरिक वडापत्रः **भएको** ग. सूचना अधिकारीः **तोकेको** घ. गुनासो सुन्ने अधिकारी: **तोकेको** ङ. सार्वजनिक सुनुवाई: **भएको** च. सार्वजनिक परीक्षण र सामाजिक परीक्षण हुने: **गरेको** छ. कार्यालयमा प्राप्त उजुरी/गुनासो संख्या : २२ फछ्यौंट संख्या: २२

आर्थिक वर्ष (२०८२/८३) को खुद आम्दानी र खर्चको विवरण

रकम रु. हजारमा

स्रोतको किसिम			खुद प्राप्त भएको	खर्च	खर्च प्रतिशत
वित्तीय समानीकरण अनुदान	सङ्घ		१५४३७६१५०	१३०१७९७६५.११	७७।१६%
	प्रदेश		१५५१४०००	७२५४९११	४५।५८%
सशर्त अनुदान	सङ्घ	चालु	२७४९१५४०३.६५	२७४९१५४०३।६५	९३।२९%
		पुँजीगत	४३७९२५५५	४३७९२५५५	८९।३७%
	प्रदेश	चालु	४३७५२५६	४३७५२५६	८१.४६%
		पुँजीगत	२६७४२४५३	२६७४२४५३	९५.३३%
समपुरक अनुदान	सङ्घ		२८१७९५२३	२८१७९५२३	८९.७४%
	प्रदेश		३२६८३९९	३२६८३९९	५४.४७%
विशेष अनुदान	सङ्घ		६९३०३५३	६९३०३५३	६८.६१%
	प्रदेश				

आर्थिक वर्ष (२०८२/८३) को खुद आम्दानी र खर्चको विवरण

रकम रु. हजारमा

स्रोतको किसिम			खुद प्राप्त भएको	खर्च	खर्च प्रतिशत
राजश्व बाँटफाटबाट प्राप्त	सङ्घ		१३५७१९०५३.९३	११४२०२७३२.२९	८१.९२%
	प्रदेश		१४४२८१५६.७४	१२९४४८९१	८३.५२%
रोयल्टी बाँडफाँटवाट प्राप्त रकम (रोयल्टी शिर्षक)			८९७३४९५०।३६	७६४३२०९१।८०	८७.४०%
आन्तरिक स्रोत			१०५५३४४८५।७२	१०३३४२१९८।७९	८६।१२%
ऋण					
अन्य (बैंक मौज्दात वा अ.ल्या. भए खुलाउने)			२९०३७१६५।८८		
जम्मा आय					

विषय क्षेत्रगत विनियोजन र खर्चको अवस्था (आ.ब.०८२/०८३)

रकम रु. हजारमा

सिनं	विषय क्षेत्र	वार्षिक विनियोजित बजेट		खर्च रकम		खर्च प्रतिशत		कैफियत
		चालु	पुँजीगत	चालु	पुँजीगत	चालु	पुँजीगत	
१	आर्थिक विकास	१२६४००००	८२३४४६००	९८४३४८७।१९	६९४५५०६९।६०	७७।८८	८४।३५	
२	सामाजिक विकास	३३९१८११००	२४२३५०००	३१०४३१६२०।३२	२१५५१५७७	७७।५२	८८।९३	
३	पूर्वाधार विकास	१६०००००	३१३२०१३०७	११६५४५५	२४७६३०६०१।१६	७२।८४	७९।०६	
४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन							
५	सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास	१२५९८७२२	१४६४११५०	८०५७७०२	११४३३७४७।२२	६३।९३	७८।०२	
	जम्मा							

स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमको विवरण

बजेटको आधारमा:

क्र.सं.	बिबरण	आ.व. २०८२/८३ को योजना संख्या
१.	५० लाख भन्दा बढी बजेटको आयोजना	११
२.	२५+ देखि ५० लाखसम्मको आयोजना	१०
३.	५+ देखि २५ लाखसम्मको योजना	२६
४.	५ लाखसम्म बजेटको आयोजना	१६२
	जम्मा	२०९

कार्यान्वयन तह/क्षेत्रको आधारमा:

क्र.सं.	बिबरण	आ.व. २०८२/८३ को योजना संख्या
१.	गाउँ/नगरपालिका स्तरीय	७१
२.	वडास्तरीय	११५
३.	प्रदेशस्तरीय	२१
४.	संघीयस्तरीय	२
	जम्मा	२०९

योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन विधि:

क्र.सं.	बिबरण	आ.व. २०८२/८३ को योजना संख्या
१.	उपभोक्ता समिति मार्फत	१९९
२.	निर्माण व्यवसायी मार्फत	१७
३.	सामाग्री खरिद	१८
४.	परामर्श सेवा खरिद	१

आवधिक योजना र बार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको प्राथिमकका क्षेत्रहरु

क्र.सं.	आवधिक योजनाका प्राथमिकताका क्षेत्रहरु	बार्षिक नीति तथा कार्यक्रमका प्राथमिकताका क्षेत्रहरु (आ.व. २०८२/८३)
१.	पूर्वाधार तथा व्यवस्थित शहरी विकास	सडक, नाला, पुल–पुलेसा, कल्भर्ट, सडक बत्ती तथा नगर सौन्दर्यीकरण
२.	कृषि तथा पशुपालन विकास	कृषिको व्यवसायीकरण, आधुनिक प्रविधि, सिंचाइ, पशुपालन तथा कृषकको आय वृद्धि
३.	शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास	गुणस्तरीय शिक्षा, विद्यालय पूर्वाधार, प्राविधिक तथा सीपमूलक शिक्षा
४.	स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा विस्तार, स्वास्थ्य संस्थाको सुदृढीकरण तथा सामाजिक समावेशीकरण
५.	रोजगारी तथा उद्यमशीलता प्रवर्द्धन	सीप विकास, स्वरोजगार, लघु तथा घरेलु उद्यम र स्थानीय रोजगारी सिर्जना
६.	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा संरक्षण	अर्जुनधारा क्षेत्रको धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पर्यटकीय सम्भावनाको विकास र प्रवर्द्धन
७.	खानेपानी, सरसफाइ तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	स्वच्छ खानेपानी, सरसफाइ, फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा वातावरण संरक्षण
८.	सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास	छिटो, सरल र पारदर्शी सेवा प्रवाह, कर्मचारी क्षमता विकास तथा जवाफदेहिता
९.	डिजिटल नगरपालिका तथा सूचना प्रविधि	Digital Profile, डिजिटल अभिलेख, ई–गभर्नेन्स, अनलाइन सेवा तथा तथ्याङ्कमा आधारित योजना
१०.	विपद् व्यवस्थापन तथा वातावरण संरक्षण	बाढी तथा डुबान नियन्त्रण, विपद् पूर्वतयारी, नदीजन्य जोखिम न्यूनीकरण तथा हरित विकास
११.	खेलकुद तथा युवा विकास	खेलमैदान तथा रंगशाला विकास, खेलकुद कार्यक्रम र युवाको क्षमता विकास

स्थानीय तहको क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालय र विद्यार्थी सम्बन्धी संख्यात्मक विवरण

विवरण	सामुदायिक		संस्थागत		धार्मिक	
	विद्यालय	विद्यार्थी	विद्यालय	विद्यार्थी	विद्यालय	विद्यार्थी
आधारभूत तह	१९	२१२४	१२	१३७७	५	१८८
माध्यामिक तह	९	५०६९	२१	८६१६	०	
शिक्षकको कुल दरबन्दी	३६८		१५४		२०	
पदपुर्ती	३६४					

स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम नदीजन्य पदार्थको ठेक्का बन्दोबस्त सम्बन्धी विवरण

विवरण	स्वीकृत कार्ययोजनामा उल्लेखित परिमाण (नदि तथा खोलाको नाम समेत)	ठेक्का बन्दोबस्त भएको		ठेक्का बन्दोबस्त हुन नसकेको परिमाण
		परिमाण	मूल्य (मु.अ.क. बाहेक)	
नदीजन्य पदार्थ	विरिङ्ग खोला, प्याकेज नं. ०१ (AM/IR/01/082/83)	३९१०० घ. मी.	१२३१७५००	
	विरिङ्ग खोला, प्याकेज नं. ०२ (AM/IR/02/082/83)	२९५०० घ.मी	६८५००००	
	टाङटिङ र सुखानी खोला	९९५०० घ. मी.	२५४३७८३७	

नदीजन्य पदार्थको IEE प्रतिवेदन जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयमा पेश गरेको

गरेको		

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को मुख्य उपलब्धीहरु

सि. नं	सूचक	वेसलाईन (आ.व. २०८०/८ सम्मको अवस्था)	आ.व. २०८१/८२ को प्रगति	आ.व. २०८२/८३ को सम्मको अवस्था
१	स्थानीय तह भित्र निर्मित स्थानीय सडक (कालोपत्रे) कि.मी.	१७.८२	२५.५५	२७
२	स्थानीय तह भित्र निर्मित स्थानीय सडक (खण्डास्मित) कि.मी.	५१	१७	७३
३	स्थानीय तह भित्र निर्मित स्थानीय सडक (धुले) कि.मी.	१२	०	१३
४	स्थानीय सडक पुल निर्माण (संख्या)	२४	११	२६
५	झोलुङ्गे पुल निर्माण (संख्या)	८	१	९
६	सिंचाई कुलो निर्माण (कि.मी.)	६.८३	२.५	८
७	सिंचाई सुविधा पुगेको जमिनको क्षेत्रफल (हेक्टर)	७५	२५३	८८
८	स्थानीय तहमा दर्ता/सूचीकृत भएका उद्योग/फार्मको संख्या	५३८	४२	५१
९	सामुदायिक विद्यालयको (माथिल्लो तहमा भर्ना हुन योग्य हुनेगरी) SEE उत्तिर्ण दर	२६.९९		४९।५९
१०	आधारभूत तहको खानेपानी पुगेको घरधुरी प्रतिशत	९८	९९	९८
११	आधारभूत तहको सरसफाई पुगेको घरधुरी प्रतिशत	९२.५	९५	९३

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा सम्पादित उल्लेखनिय कार्य

स्थानीय तहले हाल सम्म सम्पादित कार्यवाट हासिल गरेको अनुकरणीय कुनै एक असल अभ्यासको विस्तृतीकरण

अर्जुनधारा नगरपालिका
DIGITAL PROFILE निर्माण

सूचना प्रविधिको प्रयोगबाट सेवामा पारदर्शिता, जवाफदेहिता र नागरिक सशक्तिकरण

1. विषयको शीर्षक (असल अभ्यासको नाम)

अर्जुनधारा नगरपालिका Digital Profile निर्माण

2. पूर्व अभ्यास तथा अनुभव (Baseline)

- नागरिक सूचना तथा तथ्यांक कागज/फाइलमा आधारित, अद्यावधिक गर्न समय लाग्ने र त्रुटि हुने।
- योजना, सेवा र पूर्वाधारको यथार्थ विवरण एकीकृत रुपमा उपलब्ध थिएन।
- निर्णय प्रक्रिया तथ्यांकमा आधारित नभई अनुमानमा हुने अवस्था।
- नागरिकलाई जानकारी लिन बारम्बार कार्यालय धाउनु पर्ने।

3. असल अभ्यासले पारेको र पार्न सक्ने आर्थिक-सामाजिक प्रभाव

हालसम्मको प्रभाव

- सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता र विश्वास वृद्धि
- समय र लागत बचत (अनलाइन सेवाबाट)
- तथ्यांकमा आधारित योजना तथा बजेट निर्माण
- राजस्व अभिलेख र सम्पत्ति तथ्यांकमा सुधार
- विपद् व्यवस्थापन र पूर्व चेतावनीमा सहयोग

पार्न सक्ने प्रभाव (दीर्घकालीन)

- सुशासन र जवाफदेहिता सुदृढ
- लगानीमैत्री वातावरण र आर्थिक गतिविधिमा वृद्धि
- डिजिटल साक्षरताको विस्तार
- समावेशी विकास र सामाजिक न्यायमा टेवा
- दिगो र स्मार्ट नगरपालिका निर्माण

4. परिवर्तन गरिएको मुख्य पक्षहरु (Main Interventions for Change)

के?

- Digital Profile Portal निर्माण
- GIS आधारित नक्सा र भू-तथ्यांक एकीकृत
- जनसंख्या, घरधुरी, पूर्वाधार, सेवा, कर/राजस्व, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि आदि तथ्यांक समावेश
- ड्यासबोर्ड र रिपोर्टिङ प्रणाली विकास

किन?

- एकीकृत, अद्यावधिक र विश्वसनीय तथ्यांकको आवश्यकता
- निर्णयलाई तथ्यांकमा आधारित बनाउने
- सेवा प्रवाह छिटो, सजिलो र पारदर्शी बनाउने
- स्मार्ट तथा डिजिटल नगरपालिका लक्ष्य हासिल गर्न

कसरी?

- आवश्यक तथ्यांक संकलन, सरसफाइ र एकीकरण
- GIS/IT प्रणाली तथा क्लाउड आधारित प्लेटफर्म विकास
- कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि तालिम
- विभागीय समन्वय र डाटा अपडेट संयन्त्र
- नागरिकमैत्री वेब तथा मोबाइल इन्टरफेस

5. नयाँ Intervention पछि महसुस गरिएको परिवर्तन, चुनौती र समाधान

लाभग्राहीले महसुस गरेको परिवर्तन

- सूचना एकै स्थानमा, सजिलै उपलब्ध
- सेवा लिन समय र खर्च घट्यो
- गुनासो समाधान र ट्र्याकिङ सजिलो
- विकास कार्यको पारदर्शिता बढ्यो
- योजना तथा कार्यक्रमबारे जानकारी समयमै

चुनौतीहरु

- तथ्यांक संकलनमा प्रारम्भिक कठिनाइ
- प्रविधि र डिजिटल साक्षरताको कमी
- डाटा अद्यावधिक निरन्तरतामा चुनौती
- बजेट तथा जनशक्ति व्यवस्थापन
- इन्टरनेट तथा उपकरणको पहुँच

समाधानका लागि अवलम्बन गरिएका विधि

- वडा/विभाग समन्वय समिति गठन र जिम्मेवारी निर्धारण
- कर्मचारीलाई नियमित तालिम तथा प्राविधिक सहयोग
- मानक डाटा सेट र अपडेट क्यालेण्डर/प्रोटोकल लागू
- नागरिक सहभागिता र फिडब्याक प्रणाली (ग्राहक प्रतिक्रिया)
- साझेदारी: संघ/प्रदेश/अन्य निकाय र निजी क्षेत्रसँग सहकार्य

6. मुख्य सिकाइ र अन्य स्थानीय तहका लागि सुझाव

मुख्य सिकाइ

- तथ्यांक नै सुशासन र विकासको आधार हो।
- प्रविधि मात्र होइन, प्रक्रिया र जनशक्ति महत्वपूर्ण।
- निरन्तर डाटा अद्यावधिक र उपयोग संस्कृति आवश्यक।
- बहु-क्षेत्रीय समन्वय र नेतृत्वको प्रतिबद्धता अनिवार्य।

अन्य स्थानीय तहका लागि सुझाव

- पहिला आवश्यक तथ्यांक पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने
- सरल, व्यवहारिक र विस्तारयोग्य प्रणालीबाट सुरु गर्ने
- कर्मचारी तालिम र समर्पित डाटा व्यवस्थापन संयन्त्र बनाउने
- नागरिकमैत्री सुचना पहुँच सुनिश्चित गर्ने
- अन्य निकायसँग सहकार्य र स्रोत परिचालन गर्ने

7. भावी योजना

- डाटा एनालिटिक्स र AI आधारित निर्णय प्रणाली
- मोबाइल एप विस्तार र सेवा एकीकृतरण
- ओपन डाटा र सार्वजनिक ड्यासबोर्ड
- डाटा सुरक्षा र गोपनीयता सुदृढीकरण
- स्मार्ट नगरपालिका र डिजिटल शासन विस्तार

तथ्यांकमा आधारित योजना, प्रविधिमैत्री सेवा र समावेशी विकासको प्रतिबद्धता – अर्जुनधारा नगरपालिका

स्थानीय तहले अनुभूत गरेका प्रमुख समस्या

- सडक, नाला, पुल–पुलेसा तथा कल्भर्टको अपर्याप्तता र वर्षायाममा हुने डुबान/कटान।
- दिगो खानेपानी, सरसफाइ तथा फोहोरमैला व्यवस्थापनमा चुनौती।
- कृषियोग्य जमिनको संरक्षण, सिंचाइ तथा कृषि उत्पादनको व्यवसायीकरणमा समस्या।
- युवा जनशक्तिको विदेश पलायन तथा स्थानीय रोजगारीका अवसरको कमी।
- स्थानीय उत्पादनको बजारीकरण तथा कृषि उपजको उचित मूल्य प्राप्तिमा समस्या।
- शिक्षा तथा स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर र पहुँचमा थप सुधारको आवश्यकता।
- राजस्वको दायरा विस्तार तथा आन्तरिक आय वृद्धि गर्न चुनौती।
- योजना कार्यान्वयन, अनुगमन तथा उपलब्धि मापनमा कठिनाइ।
- तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापनमा एकरूपता र अद्यावधिकताको कमी।
- शाखा, वडा तथा अन्य सरकारी निकायबीच सूचना आदान–प्रदान र समन्वयमा चुनौती।
- नगरपालिकाका सेवा प्रवाहलाई थप छिटो, सरल, पारदर्शी र नागरिकमैत्री बनाउनुपर्ने आवश्यकता।
- नदीजन्य पदार्थ व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण तथा प्राकृतिक स्रोतको दिगो उपयोगमा चुनौती।
- बाढी, डुबान, नदी कटान लगायतका विपद् जोखिमको प्रभावकारी व्यवस्थापनमा चुनौती।
- खेलकुद तथा युवा विकासका लागि पर्याप्त पूर्वाधार र अवसरको आवश्यकता।
- पर्यटन तथा धार्मिक–सांस्कृतिक सम्पदाको पर्याप्त प्रवर्द्धन हुन नसकेको अवस्था।
- विपन्न, महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा सीमान्तकृत समुदायको समावेशी विकासमा थप प्रयास आवश्यक।

जिल्ला समन्वय समितिले गर्नुपर्ने समन्वय र सहजीकरणको क्षेत्र र अपेक्षा

- सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच **प्रभावकारी समन्वय र सहकार्य** कायम गर्ने।
- स्थानीय तहका साझा समस्या तथा विकासका विषयमा **समन्वयकारी भूमिका** निर्वाह गर्ने।
- जिल्लाभित्र सञ्चालन हुने **ठूला तथा बहु–स्थानीय तहका विकास आयोजनामा समन्वय** गर्ने।
- सडक, पुल, खानेपानी, सिंचाइ, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका **पूर्वाधार विकासमा सहजीकरण** गर्ने।
- स्थानीय तहबीच **स्रोत, सूचना, प्रविधि तथा अनुभव आदान–प्रदान**को वातावरण बनाउने।
- स्थानीय तहका **असल अभ्यास तथा नवीनतम कार्यहरूको पहिचान, प्रवर्द्धन र अनुकरण**मा सहजीकरण गर्ने।
- विकास निर्माणका क्रममा देखिने **अन्तरपालिका विवाद तथा साझा समस्याको समाधानमा मध्यस्थता** गर्ने।
- प्रदेश तथा सङ्घीय निकायबाट स्थानीय तहमा आउने **योजना, बजेट तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी समन्वय** गर्ने।
- **अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा गुणस्तर सुधार**मा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने।
- जिल्लास्तरीय **तथ्याङ्क तथा सूचना प्रणालीको समन्वय र उपयोग**मा सहयोग गर्ने।
- विपद् व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण तथा **जलवायुजन्य जोखिम न्यूनीकरणमा संयुक्त पहल** गर्ने।
- स्थानीय तहको **क्षमता विकास, तालिम तथा प्राविधिक सहयोग**का लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गर्ने।
- स्थानीय तहका समस्या तथा आवश्यकतालाई **प्रदेश र सङ्घीय सरकारसमक्ष प्रभावकारी रूपमा प्रस्तुत** गर्ने।
- **साझा पूर्वाधार तथा स्रोतको संरक्षण र उपयोग**मा स्थानीय तहबीच समन्वय गर्ने।
- स्थानीय तहका लागि **नीति, योजना तथा कार्यक्रम निर्माणमा सहजीकरण** गर्ने।
- **पारदर्शी, जवाफदेही र परिणाममुखी विकास**का लागि नियमित समन्वय बैठक तथा अन्तरक्रिया सञ्चालन गर्ने।

स्थानीय तहको सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकार सँगको अपेक्षा

- पर्याप्त तथा समयमै **वित्तीय स्रोत र अनुदान**को सुनिश्चितता।
- आवश्यक **कानुनी तथा नीतिगत स्पष्टता** र सहजीकरण।
- **डिजिटल पूर्वाधार, सूचना प्रविधि तथा ई–गभर्नेन्स** विकासमा सहयोग।
- स्थानीय तहका कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिको **क्षमता विकास र प्राविधिक सहयोग**।
- सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच **एकीकृत तथ्याङ्क तथा सूचना प्रणाली** विकास।
- सडक, खानेपानी, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि लगायतका क्षेत्रमा **संयुक्त लगानी र साझेदारी**।
- स्थानीय उत्पादन, पर्यटन, उद्यमशीलता तथा **रोजगारी प्रवर्द्धनमा सहयोग**।
- **विपद् व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण तथा जलवायु अनुकूलन**मा स्रोत र प्रविधि सहयोग।
- योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा **तीन तहका सरकारबीच प्रभावकारी समन्वय**।
- स्थानीय तहको आवश्यकता र प्राथमिकतामा आधारित **समपूरक तथा विशेष अनुदान**मा वृद्धि।
- स्थानीय तहलाई आवश्यक **प्राविधिक जनशक्ति तथा विशेषज्ञ सेवा** उपलब्ध गराउने व्यवस्था।
- स्थानीय तहलाई थप **अधिकार, स्रोत र जिम्मेवारीसँगै कार्यान्वयनमा सहजीकरण**।
- **पारदर्शी, जवाफदेही, प्रविधिमैत्री र नागरिकमुखी सेवा प्रवाह**का लागि सहकार्य।

अर्जुनधारा नगरपालिका
अर्जुनधारा नगरपालिका
समाप्त